

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації **Фан Сінсюаня** на тему:
**«Інтерпретація трагедії “Ромео та Джульєтта” У. Шекспіра в музично-сценічних
творах Ш. Гуно та Ж. Пресгурвіка»**
на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 025 – «Музичне мистецтво»
з галузі знань 02 – «Культура і мистецтво»
Фаховий семінар проведений на кафедрі інтерпретології та аналізу
музики Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського
«27» листопада 2021 року, протокол № 10

Обґрунтування вибору теми дослідження.

Актуальність обраної теми дослідження обумовлена:

- діалогом культур – Заходу та Сходу, Англії та Китаю, що активізувався в останній час у зв'язку з визначними шекспірівськими датами: 450-та річниця від часу народження У. Шекспіра у 2014-му році та 400-ліття від смерті У. Шекспіра у 2016-му році;
- необхідністю прилучення студентів вокального факультету, підданців Китаю до європейського менталітету, що, незважаючи на характерну наразі глобалізацію, має історично цілком інші риси в співвіднесенні зі східним традиційним світосприйняттям громадян Піднебесної;
- новизною обраного дослідного підходу, що інтегрує лібретистику та метод дієвого аналізу п'єси та ролі, різнопланові моделі щодо розгляду музично-сценічних творів;
- новизною матеріалу дослідження, оскільки мюзикл Ж. Пресгурвіка не знаходився досі у фокусі уваги вітчизняних науковців, а опера Ш. Гуно не аналізувалася з обраних дослідницьких позицій;
- адресацією до вторинного літературного жанру лібрето, який наразі піддається у музикознавстві переоцінці;
- зверненістю до творчих потреб постановників та виконавців;
- аналізом сценічних текстів вистав розглянутих у дисертації творів.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертацію виконано на кафедрі інтерпретології й аналізу музики Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського. Проблематика дисертації відповідає комплексній темі «Інтерпретологія як інтегративна наука» на 2017–2021 рр. перспективного тематичного плану науково-дослідницької діяльності ХНУМ імені І.П. Котляревського (протокол № 4 від 30.11.2017 р.). Тему дисертації затверджено на засіданні вченої ради ХНУМ імені І.П. Котляревського (протокол № 4 від 30 листопада 2017 р.) та уточнено (протокол №2 від 01 жовтня 2021 р.).

Наукові завдання, розв'язання яких отримано в дисертації.

Об'єкт дослідження – інтенційний потенціал трагедії «Ромео і Джульєтта» У. Шекспіра.

Предмет дослідження – модифікація тексту літературного першотвору з його інтенційним потенціалом в музично-сценічних опусах на сюжет «Ромео і Джульєтта» У. Шекспіра.

Мета дослідження – обґрунтувати інтерпретаційні прочитання трагедії «Ромео і Джульєтта» У. Шекспіра в однойменних ліричній опері Ш. Гуно та мюзиклі Ж. Пресгурвіка на ґрунті пошуку відповідної методології аналізу.

Виходячи із мети розвідки, автор пропонованої дисертації висуває наступні **дослідні завдання**:

– визначити можливі засади смислової взаємодії композиторської творчості з художньою спадщиною У. Шекспіра-інспіратора;

– здійснити порівняльний аналіз текста лібрето опери Ш. Гуно й мюзикла Ж. Пресгурвіка з літературним першотвором – трагедією «Ромео і Джульєтта» У. Шекспіра;

– зіставити лібрето мюзиклу «Ромео і Джульєтта» Ж. Пресгурвіка в двох версіях – оригінал французькою мовою і художній переклад на російську мову, – під кутом зору інтерпретації в різномовних літературних текстах смислообразів трагедії У. Шекспіра;

– з'ясувати концептуальні засади, що визначають специфіку втілення гуманістичних цінностей в мюзиклі «Ромео і Джульєтта» Ж. Пресгурвіка;

– виявити в авторських текстах однойменних ліричної опери Ш. Гуно та мюзикла Ж. Пресгурвіка необхідну для режисера художню інформацію, яка повинна послужити

першоосною для пошуку постановником оригінальної ідеї, що зрештеш здійсниться у виконавській інтерпретаційній версії спектаклю;

– надати компаративний аналіз текстів лібрето ліричної опери Ш. Гуно і мюзиклу Ж. Пресгурвіка, написаних за трагедією «Ромео і Джульєтта» У. Шекспіра, звернувшись до методу дієвого аналізу К.С. Станіславського.

Матеріалом дослідження слугували лібрето розглянутих у роботі ліричної опери Ш. Гуно й однойменного мюзикла Ж. Пресгурвіка, клавіраусцуги цих творів, відеозаписи інсценізацій.

1) Текст трагедії «Ромео і Джульєтта» У. Шекспіра: а) в оригіналі; б) в перекладі з англійської на українську мову В. Мисика (1932); в) в перекладах з англійської на російську мову: А. Григор'єва (1864), Т. Щепкіної-Куперник (1941), Б. Пастернака (1942).

2) Лібрето творів – літературна складова аналізованих музично-сценічних опусів. Матеріал дослідження – лібрето мюзиклу «Ромео і Джульєтта» Ж. Пресгурвіка мовою оригіналу і в перекладі на російську мову Н. Олева й С. Цирюк, переклади діалогів французького оригіналу мюзиклу на російську мову; лібрето однойменної ліричної опери Ш. Гуно в перекладі на російську мову С. Стефанович. Зважаючи на те, що лібрето опери «Ромео і Джульєтта» Ш. Гуно мовою оригіналу знайти не вдалося, ми вивчали лібрето, адресувавшись до видання клавіру.

3) Клавіраусцуги у пропонованій дисертації – це перекладання для фортепіано тексту творів, написаних для виконавського складу музично-театральної трупи. Матеріалом розвідки явились: видання клавіру опери «Ромео і Джульєтта» Ш. Гуно, номери мюзиклу в клавірному перекладанні й з гітарними позначками в нотах (№ 2 «Verone», № 3 «La Haine», № 7 «Les Rois Du Monde», № 9 «J'ai Peur», № 10 «L'amour Heureux», № 13 «Le Balcon», № 14 «Par Amour», № 15 «Les Beaux, Les Laid», № 16 «Et Voila Qu'elle Aime», № 17 «Aimer», № 18 «On Dit Dans La Rue», № 20 «Le Duel», № 23 «Le Pouvoir», № 27 «Avoir Une Fille», № 33 «La Mort De Juliette», № 35 «Coupables»).

4) Відеозаписи інсценівок розглянутих у роботі творів. В дисертації зіставлені відеозаписи двох спектаклів мюзиклу «Ромео і Джульєтта»: а) «Roméo et Juliette, de la haine à l'amour» / «Ромео і Джульєтта, від ненависті до кохання» – оригінальна французька версія (19 січня – 30 грудня 2001-го року); б) «Ромео и Джульєтта, от ненависти до любви» (дослівний переклад назви твору співпадає з французькою оригінальною версією) – російський варіант сценічного втілення опусу (20 травня 2004-

го року – 12 червня 2006-го року). Автор пропонованої дисертації розглянув теж доступні фрагменти оригінальної з позицій режисерської концепції інсценівки ліричної опери «Ромео і Джульєтта» Ш. Гуно Метрополітен Опера 2007-го року (диригент – П. Доминго, режисер – Гі Йостен, Ромео – Р. Аланья, Джульєтта – А. Нетребко).

Також долучається матеріал, який дозволяє представити семіосферу (концепт Ю. Лотмана) шекспіріани, шекспіросфери в цілому та «вічного сюжету» про Ромео і Джульєтту зокрема.

Наукові положення, розроблені особисто дисертантом, та їх новизна.

В українській музичній науці *вперше*:

- встановлено модули діалогу творчих нащадків з У. Шекспіром на основі розгляду творів, що належать до шекспіріани та шекспіросфери;
- розглянуто лібрето однойменних ліричної опери Ш. Гуно та мюзикла Ж. Пресгурвіка як концептуально-світоглядну основу аналізованих творів;
- визначено універсальну формулу «вічного сюжету» про Ромео і Джульєтту;
- виявлено відбиток християнського світорозуміння в ліричній опері «Ромео і Джульєтта» Ш. Гуно;
- означено специфіку образу світу в однойменних ліричній опері Ш. Гуно та мюзиклі Ж. Пресгурвіка;
- співвіднесені дві версії лібрето мюзиклу «Ромео і Джульєтта» Ж. Пресгурвіка, а саме – оригінал французькою мовою і російськомовний варіант Н. Олева та С. Цирюк;
- виявлені концептуальні засади, які визначають специфіку втілення гуманістичних цінностей в мюзиклі «Ромео і Джульєтта» Ж. Пресгурвіка;
- представлено компаративний аналіз текстів лібрето ліричної опери Ш. Гуно (лібрето Ж. Барб'є та М. Карре) і мюзиклу Ж. Пресгурвіка (композитор є також творцем лібрето), написаних за трагедією У. Шекспіра, через застосування методу дієвого аналізу К.С. Станіславського.

Новизна інтегративного підходу в пропонованій дисертації полягає в сполученні наукових підходів задля розкриття своєрідності інтерпретації «вічного сюжету» про Ромео і Джульєтту в аналізованих творах французьких композиторів – в ліричній опері Ш. Гуно та мюзиклі Ж. Пресгурвіка, – в проєкціях авторського тексту музично-сценічного твору та його прочитань у постановочно-виконавських версіях, здійснюваних в умовах «режисерського театру».

Структура дисертації, виклад матеріалу і оформлення здійснені відповідно до вимог, що пред'являються до дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Кваліфікаційна праця складається з Анотацій, Вступу, трьох основних Розділів (9 підрозділів), Висновків, Списку використаних джерел (238 показники; із них 13 – іноземними мовами) та Додатків. Загальний обсяг роботи – 238 сторінок; з них 197 – основного тексту.

У Розділі 1 вирізняє три можливі принципи смислової взаємодії композиторської творчості з мистецьким спадком У. Шекспіра (який мислиться автором дослідження у якості інспірації у часопросторі культури) через: 1) втілення образів англійського драматурга у програмній музиці; 2) звернення до архетипів; 3) інтерпретаційне прочитання літературного першотвору в музичному театрі. Одні опуси втілюють композиторську шекспіріану, інші – входять у шекспіросферу. Також застосовується науковий концепт М. Бахтіна щодо хронотопу твору, у відповідності з яким співвіднесені три інтерпретації історії про Ромео і Джульєтту – У. Шекспіра, Ш. Гуно та Ж. Пресгурвіка. Визначено, що твори, написані на інші сюжети, можуть корелювати з міфологемами, які містить творчість великого англійського драматурга У. Шекспіра, зокрема, й трагедія «Ромео і Джульєтта».

У Розділі 2 літературний жанр лібрето осмислено у дзеркалі художньої практики митців та музикознавчої думки; здійснено порівняльний аналіз тексту лібрето опери Ш. Гуно й мюзикла Ж. Пресгурвіка з літературним першотвором, а саме – трагедією «Ромео і Джульєтта» У. Шекспіра.

Особливу увагу приділено тексту мюзиклу Ж. Пресгурвіка, що відзначений: 1) смисловими відозмінами порівняно з французьким оригіналом в здійсненому художньому перекладі на російську мову Н. Олева та С. Цирюк для постановки театром Московської оперети 2004-го року; 2) аксіологічним підходом в осмисленні соціальних цінностей, що невід'ємні від онтологічного рівня буття.

Встановлено смислові концепти перекладацької інтерпретації, які по-новому розставляють акценти в характеристиці персонажів та оцінці «пропонованих обставин» мюзиклу. Художній переклад Н. Олева та С. Цирюк демонструє творчий підхід інтерпретаторів до першотексту. Стає очевидною адресація до «вічного сюжету», який виступає як універсальний міф про безсмертних закоханих, оскільки перекладацька інтерпретація позначена власним розумінням змістовного рівня знаменитої трагедії, що подекуди суттєво різниться з трактуванням композитора-лібретиста Ж. Пресгурвіка. В російськомовній версії втілено поетику театральності, пов'язану з осмисленням життя як

карнавалу, маскараду. Перекладацька інтерпретація демонструє своєрідний діалог із авторським текстом мюзиклу французького композитора, з одного боку, та знаменитої трагедії англійського драматурга – з іншого.

У запропонованій дисертації виділені концептуальні засади, які визначають специфіку втілення гуманістичних цінностей в мюзиклі Ж. Пресгурвіка «Ромео і Джульєтта» як самотньому прочитанні першотвору – знаменитої трагедії У. Шекспіра. У зв'язку з осмисленням соціальних дій персонажів з точки зору їх ціннісних орієнтацій у якості методологічного базису використовуються положення «розуміючої» соціології М. Вебера. Його концепція про соціальні процеси, базуючись на позиціях аксіології, щонайкраще відповідає «картині світу» твору. Німецький соціолог закликає до толерантності – «політеїзму цінностей», оскільки в соціальному житті необхідно шукати компроміси. М. Вебер вказує також на релятивізм цінностей, їх відносність, позаяк поступки визначають жереб людини в соціальному світі. Дані наукові положення допомагають розкрити підстави конфлікту знаменитої трагедії У. Шекспіра, який отримав подальше інтерпретаційне осмислення в аналізованому мюзиклі Ж. Пресгурвіка. З висловлювань та дій персонажів мюзиклу формується сукупна картина світу, яка корелює з цінностями суспільної свідомості, з гуманістичними, соціальними та християнськими судженнями. У той же час, у своїй концепції Ж. Пресгурвік виходить за межі показу соціальних дій і їх аксіологічної оцінки. Хореографічний пласт спектаклю світової прем'єри, що відбулася 19 січня 2001-го року в Палаці Конгресів у Парижі за участю Ж. Пресгурвіка, містить візуалізовані архетипи Смерті, Ворожнечі, Долі, що представлені в інсценівці твору алегоричними фігурами-персонажами вистави. Тож композитор разом з постановником Реда (Redha – псевдонім, справжнє ім'я Реда Камель Бентіфур / Redha Kamel Benteifour) виводить сценічну комунікацію на рівень показу не тільки соціально-дійсних, але й онтологічних процесів (мікро- та макрокосмос при цім сполучені між собою, взаємодіють).

У Розділі 3 здійснено аналіз музично-сценічних опусів з позицій завдань, що постають перед режисером-інтерпретатором та співаком-актором. Слід зауважити, що автори творів, які взяли за тлумачення «вічного сюжету» про Ромео і Джульєтту, також виступають інтерпретаторами. Одним з основних завдань режисера є втілення драматичного конфлікту, що лежить в основі твору, і це визначило один з аналітичних дискурсів здійсненого запропонованого дослідження. Історія про Ромео і Джульєтту містить смислотворчі імпульси, які дозволяють долучити оригінальні деталі в загальну концепцію спектаклю. Режисерові слід враховувати інтерпретаційні можливості обраних

для інсценізації творів з позицій їх смислотворчого потенціалу. Його завданням є віднайти в опусі цікаві для глядача, актуальні для виконавців ідеї та донести їх у рамках оригінальної художньої концепції спектаклю.

Сучасне сценічне мистецтво, зокрема, музичний театр, характеризується особливою увагою до режисури, яка відзначена авторським підходом. Компаративний аналіз текстів лібрето ліричної опери Ш. Гуно і мюзиклу Ж. Пресгурвіка, написаних за трагедією У. Шекспіра, здійснено відповідно до методу дієвого аналізу К.С. Станіславського. Практична значимість даного дослідження полягає в можливості використання його результатів у виконавській практиці в процесі вивчення тексту музично-сценічного твору з позицій дієвого аналізу п'єси і ролі, режисерських і акторсько-вокальних завдань. Дієвий аналіз сценічних творів на загальній літературній основі дозволяє постановникам і виконавцям творів досягнути унікальну самотність кожного з них, що послужить завданням створення змістовної інтерпретації твору через втілення її на сценічних підмостках музичного театру.

Інструментом аналізу є розробка режисерської методики К.С. Станіславського його учнем – прославленим радянським режисером Г.А. Товстоноговим. Співвіднесення подієвих планів в трьох версіях історії про Ромео і Джульєтту дає можливість досягнути квінтесенцію двох різнопланових з точки зору параметрів «жанрового канону» (концепт М. Бахтіна) інтерпретаційних прочитань п'єси англійського драматурга У. Шекспіра: в ліричній опері XIX століття Ш. Гуно (автори лібрето Ж. Барб'є та М. Карре), з одного боку, і мюзиклі сучасного митця, композитора-лібретиста Ж. Пресгурвіка – з іншого. Згідно режисерській методиці у викладі Г.А. Товстоногова, постановник вирізняє в п'єсі п'ять найбільш значущих подій – вихідну, основну, центральну, фінальну, головну, – що слугує відправним пунктом у створенні її сценічного втілення. Функції персонажів аналізованих творів розглянуто згідно їх причетності до ведучої пропонованої обставини, якою є заборонне кохання Ромео і Джульєтти.

У Висновках здійснено узагальнення та визначено перспективи дослідження. Інваріантна основа розглянутих інтерпретацій трагедії У. Шекспіра в опері Ш. Гуно та мюзиклі Ж. Пресгурвіка – це універсальна формула «вічного сюжету» про Ромео і Джульєтту, оскільки інваріант – це незмінна частина сюжету твору, що проявляється в різних його інтерпретаціях. Так, на основі здійсненого розгляду інспірацій У. Шекспіра в часопросторі культури визначено універсальну формулу «вічного сюжету» про Ромео і Джульєтту, яка складається з архетипних рис оповіді:

- соціальне табу на любов внаслідок приналежності закоханих до ворогуючих родин й водночас неможливість протівитися забороненому почуттю, що мислиться як фатальна передумовленість;
- життя виявляється коротшим за любов;
- смерть дарує просвітлення, знаменуючи вивільнення духу з тіла й водночас не перериває існування безсмертної Любові (корелює з вагнерівським світоглядним концептом Liebestod);
- смерть демонструє перемогу Ромео і Джульєтти над соціальною заборонаю їх кохання, тобто фатальною приреченістю;
- смерть відкриває дорогу у вічність, доводячи безсмертя Любові;
- в даній формулі «вічного сюжету» кожен з персонажів здійснює певну функцію: підвласні усталеному віками світогляду батьки в родинях Монтеккі та Капулетті; їх діти, що прагнуть істинного кохання та порушують соціальне табу; захисник честі роду кузен Джульєтти Тібальт; священник-миротворець Лоренцо, який діє в ім'я Любові, бо прагне панування добра у світі на противагу ворожнечі та кровопролиттю, але мимоволі разом з годувальницею підводить своїх підопічних до щонайважчого гріха (проте з огляду на самозабутнє почуття закоханих подібний кінець був, як можна стверджувати, незворотнім); вагому роль в розгортанні трагічних подій відіграють усі персонажі; спільно усі діючі особи твору генерують смисловий ряд міфологемної оповіді про безсмертних закоханих.

В запропонованій дисертації на прикладі артефактів культури окреслені риси, що притаманні інтерпретаціям розглянутого «вічного сюжету» в різних видах мистецтва. Вони можуть проявлятися теж в окремих відзнаках в споріднених фабулах, де закохані, долаючи соціальні перепони, сягають возз'єднання посмертно.

Перспективу подальшого дослідження теми складає низка напрямів, що полягає:

а) у вивченні проблеми «Шекспір і музика», що має свою історію та в усій її багатогранності з точки зору інтерпретації в умовах світової культури в її безкінечному становленні, з позицій шекспіріани й шекспіросфери;

б) в поглибленому досліджуванні феномена перекладацької інтерпретації, здійсненої в регламенті «прикладного» жанру лібрето;

в) у наступнім осмисленні картини світу в артефактах, що належать до музичного театру, торкаючись, зокрема, проблеми перетворення смислового наповнення

літературного першоджерела як інваріантного підґрунтя композиторського твору і в його постановочно-виконавських інтерпретаціях;

г) в осягненні режисерського театру в аспекті перекладу авторського тексту класичних музично-сценічних творів на мову сучасного мистецтва сцени.

Обґрунтованість та достовірність наукових положень, результатів і висновків дисертації. Критерієм в обранні наукових методів явилась по-перше, специфіка матеріалу дослідження, по-друге, мета розвідки, яка затребувала вирішення відповідних науково-дослідних завдань:

– *комплексний науковий метод* та *системний підхід* дозволили пов'язати в науковій концепції автора пропонованої дисертації різнобічні питання щодо вивчення музично-сценічного твору;

– *інтегративний метод* ініціював об'єднання здобутків різних наук для здійснення сформульованої мети та вирішення відповідних завдань;

– *методологія гуманітарного дослідження М. Бахтіна*, застосована автором пропонованої дисертації відповідно специфіці музикознавства, дозволила оцінити творчість У. Шекспіра як інспіратора в часопросторі культури та визначити хронотоп опери «Ромео і Джульєтта» Ш. Гуно й однойменного мюзикла Ж. Пресгурвіка як безпосередніх інтерпретацій знаменитої трагедії англійського драматурга;

– *соціологічний підхід* використаний для впровадження положень розуміючої соціології М. Вебера у музикознавство;

– *аксіологічний підхід* обумовлений необхідністю визначення ціннісних орієнтацій персонажів в розглянутих прочитаннях «вічного сюжету» про Ромео і Джульєтту;

– *емпіричний метод* застосовується у виконавській практиці співака-актора та вжитий у пропонованій дисертації відповідно обраній науковій проблематиці;

– вокаліст-актор повинен у своїй художній практиці взаємодіяти з творчим колективом театру, чуйно сприймати вказівки режисера, і в зв'язку із цим розбиратися в режисерській методиці; тому в роботі задіяна *методика режисерського аналізу п'єси*, особлива ж увага приділяється *методу дієвого аналізу ролі і п'єси* режисерської школи К.С. Станіславського; дане вчення використовується як аналітична модель, що дозволяє здійснити порівняльний аналіз (і відповідно – *компаративний метод*) музично-сценічних прочитань трагедії У. Шекспіра в ліричній опері Ш. Гуно та мюзиклі Ж. Пресгурвіка;

– визначаючи ступінь перекладацької еквівалентності французького першотексту лібрето мюзикла Ж. Пресгурвіка і його російськомовної версії Н. Олева і С. Цирюк, автор пропонованої дисертації адресувався до *компаративного методу перекладацької науки*; у якості інструмента аналізу застосовано також *дослівний переклад іномовних літературних текстів на українську мову* (оригінали – англійська трагедія У. Шекспіра «Ромео і Джульєтта», франкомовні лібрето однойменних ліричної опери Ш. Гуно та мюзикла Ж. Пресгурвіка, а також розглянуті перекладацькі прочитання усіх цих творів на російську мову);

– *семіотичний метод* пов'язаний із моделюванням процесу смислопородження, смислорозгортання в текстах музично-сценічних творів через аналіз триєдності музики, слова та сценічної дії.

Здобувач показав *високий рівень теоретичної підготовки*. Теоретична база дисертації складалася на ґрунті систематизації фундаментальних праць науки за такими тематичними напрямками:

- вивчення архетипу, міфу, міфомислення;
- дослідження культурологічних основ комунікативних та смислових властивостей художніх текстів та у зв'язку із цим інтенціональної специфіки інтерпретаційного акту;
- наукова сфера лібретології / лібретистики;
- художні умови втілення сценічних творів, написаних для музичного / драматичного театру.

Автор пропонованої дисертації спирається на літературознавчі (зокрема, шекспірознавчі) праці, що дозволяють осмислити специфіку трагедії «Ромео і Джульєтта» У. Шекспіра в контексті творчості великого англійського драматурга та у часопросторі культури.

Музикознавчо-теоретичну базу дослідження складають праці, присвячені питанням вітчизняного та зарубіжного оперознавства, зокрема, закономірності оперної драматургії в творчості Ш. Гуно.

Теоретичне та практичне значення отриманих результатів.

Результати дослідження можуть бути застосовані в навчальних курсах «Музична інтерпретація», «Аналіз музичних творів», «Історія вокального виконавства», «Основи вокальної методики», «Історія світової музичної культури» для бакалаврів і магістрів вищих музичних навчальних закладів України та стати у нагоді виконавцям, які створюють інтерпретаційне прочитання творів на літературній основі опусів

У. Шекспіра або ж корелюють із шекспіросферою. Зокрема, дослідні матеріали та висновки дисертації представляють інтерес для співаків-акторів й постановників музично-сценічних творів на сюжет про Ромео і Джульєтту. В роботі поєднуються аналітичні підходи лібретистики, перекладацької науки, соціології М. Вебера та вчення режисерської школи К.С. Станіславського, що може стати у нагоді музикознавцям в якості науково-аналітичної моделі щодо досліджування музично-сценічних творів.

Апробація матеріалів дисертації.

Обговорення дисертації відбувалось на кафедрі інтерпретології та аналізу музики ХНУМ імені І.П. Котляревського. Основні положення дослідження оприлюднені на міжнародних і всеукраїнських науковопрактичних конференціях:

- звітна відкрита наукова конференція «Актуальні проблеми музичного і театрального мистецтва» (Україна, Харків, 16 лютого 2018-го року),
- науково-практична конференція «Музика і театр у сучасному науковому дискурсі» (Україна, Харків, 22 лютого 2019-го року),
- міжнародна науково-практична конференція «Сучасні парадигми музики, театру та мистецької освіти» (Україна, Харків, 21–22 лютого 2020-го року),
- міжнародна науково-практична конференція «Бетховен та ХХ сторіччя: європейський простір мистецької освіти» в онлайн форматі у рамках XXVII міжнародного музичного фестивалю «Харківські асамблеї» (Україна, Харків, 22–23 жовтня 2020-го року),
- I Міжнародна науково-практична конференція «International scientific innovations in human life» в онлайн форматі (Великобританія, Манчестер, 28–30 липня 2021-го року).

Повнота викладу матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок здобувача в публікації.

Основні положення дисертації викладено у чотирьох одноосібних статтях; з яких 3 – у спеціалізованих виданнях, рекомендованих і затверджених МОН України та 1 стаття у фаховому періодичному зарубіжному виданні «International scientific innovations in human life» (Манчестер, Англія).

Статті у наукових фахових виданнях України:

1. Фан Синсюань. Режиссёрский анализ музыкально-сценических произведений французских композиторов на сюжет «Ромео и Джульетты» (на материале одноименных

опери Ш. Гуно и мюзикла Ж. Пресгурвика). *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*: зб. наук. ст. ХНУМ ім. І. П. Котляревського. Вип. 48. Харків, 2018. С. 55–69.

2. Фан Синсюань. Либретто мюзикла «Ромео и Джульетта» Ж. Пресгурвика: авторский оригинал и художественный перевод как интерпретация первоисточника. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*: зб. наук. ст. ХНУМ ім. І.П. Котляревського. Вип. 53. Харків, 2019. С. 145–160.

3. Фан Синсюань. Про втілення гуманістичних цінностей в мюзиклі «Ромео і Джульетта» Ж. Пресгурвіка. *Аспекти історичного музикознавства*: зб. наук. ст. ХНУМ ім. І.П. Котляревського. Вип. XIX–XX. Харків, 2020. С. 374–391.

Праця у науковому зарубіжному виданні:

4. Фан Синсюань. У. Шекспір як інспіратор в часопросторі культури: діалог у великому часі. *International scientific innovations in human life. Proceedings of the 1st International scientific and practical conference*. Cognum Publishing House. Manchester, United Kingdom. 2021. Pp. 388–397. URL: <https://sci-conf.com.ua/i-mezhdunarodnaya-nauchnoprakticheskaya-konferentsiya-international-scientific-innovations-in-human-life-28-30-iyulya-2021-goda-manchester-velikobritaniya-arhiv/>

Характеристика особистості здобувача

Фан Синсюань отримав повну вищу освіту у Харківському національному університеті мистецтв імені І.П. Котляревського у 2014-му році та здобув ступінь магістра за спеціальністю 025 – Музичне мистецтво (випускник кафедри сольного співу та оперної підготовки). Навчався в аспірантурі Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського з 2017 по 2021 рік на кафедрі інтерпретології та аналізу музики.

За період навчання в аспірантурі Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського Фан Синсюань показав добрі показники наукової діяльності: ним засвоєно наукові поняття, що складають категоріальний апарат українського музикознавства, відповідно завданням дисертаційної роботи.

Аспірант Фан Синсюань брав участь у засіданнях кафедри, відвідував лекції провідних професорів, брав активну участь у всеукраїнських і міжнародних наукових конференціях.

Оцінка мови та стилю дисертації.

Дисертація написана українською мовою з правильним вживанням лінгвістичної та спеціальної термінології. Стиль викладених в дисертації матеріалів дослідження – науковий.

Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності.

Під час виконання дисертації аспірант дотримувався принципів академічної доброчесності. За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації.

Результати попередньої експертизи дисертації Фан Сінсюаня «Інтерпретація трагедії “Ромео та Джульєтта” У. Шекспіра в музично-сценічних творах Ш. Гуно та Ж. Пресгурвіка» були обговорені у межах фахового семінару, який було проведено на базі кафедри інтерпретології та аналізу музики Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського та повноти основних результатів дослідження.

УХВАЛЕНО:

1. Дисертація Фан Сінсюаня «Інтерпретація трагедії “Ромео та Джульєтта” У. Шекспіра в музично-сценічних творах Ш. Гуно та Ж. Пресгурвіка», представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 – Музичне мистецтво, є ґрунтовним, інноваційним, самостійним, завершеним науковим дослідженням, що має наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

У дисертації Фан Сінсюаня обґрунтовано інтерпретації трагедії «Ромео та Джульєтта» У. Шекспіра в індивідуальній художній практиці митця в контексті діалогу у «великому часі» (за М. М. Бахтіним).

Зміст дисертації відповідає визначеній меті; поставлені здобувачем завдання повністю розв’язані, основні положення дисертації мають наукову новизну. Обсяг та структура дисертації відповідають вимогам, що висуваються до дисертацій на ступінь доктора філософії. Зміст, сутність методичного контенту дисертації повністю відповідає спеціальності 025 – Музичне мистецтво галузі знань 02 – Культура і мистецтво.

Результати дисертації пройшли апробацію на 5-ти науково-практичних конференціях, основні положення відображено у 4-х наукових публікаціях.

2. Дисертація «Інтерпретація трагедії “Ромео та Джульєтта” У. Шекспіра в

музично-сценічних творах Ш. Гуно та Ж. Пресгурвіка» має теоретичну, практичну значущість, наукову новизну; її результати можуть бути запроваджені до науково-теоретичної та виконавсько-практичної сфери музичного мистецтва в Україні. Дисертація, подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії, відповідає вимогам пункту 10 «Порядку проведення експерименту з присудження доктора філософії», який затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 року № 167 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 979 від 21.10.2020 р.) та може бути представлена у спеціалізованій вченій раді для присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 – Музичне мистецтво галузі знань 02 – Культура і мистецтво.

3. Рекомендувати дисертацію Фан Сінсюаня «Інтерпретація трагедії “Ромео та Джульєтта” У. Шекспіра в музично-сценічних творах Ш. Гуно та Ж. Пресгурвіка» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 025 – «Музичне мистецтво».

Результати дисертаційного дослідження обговорено і схвалено на фаховому семінарі кафедри інтерпретології та аналізу музики Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського.

Головуюча на засіданні фахового семінару:

доктор мистецтвознавства, професор,
завідувач кафедри інтерпретології
та аналізу музики Харківського
національного університету мистецтв
імені І.П. Котляревського

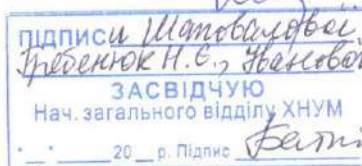
Шаповалова Л.В.

Рецензенти:

доктор мистецтвознавства,
професор кафедри
сольного співу та оперної підготовки
Харківського національного університету
мистецтв імені І.П. Котляревського

Гребенюк Н.С.

кандидат мистецтвознавства, доцент,
професор кафедри
історії української і зарубіжної музики
Харківського національного
університету мистецтв
імені І.П. Котляревського

Іванова І.Л.